

BEVEZETŐ

A Művészeti Szakszervezetek Szövetsége (a továbbiakban MSZSZ) munkájának fő irányait a 2001-2006 közötti beszámolási időszakban az Alapokmány, valamint a szövetség 2001-es kongresszusán elfogadott célkitűzések, továbbá a jelentős, és kevésbé meghatározó „kívülről érkező” feladatok jelölték ki.

A szövetségi munka alapelvei – a munkavállalói és tagszakszervezeti szolidaritás, a tagság közös érdekeinek megegyezés útján való kialakítása és képviselése, a pártpolitikától való függetlenség - a beszámolási időszakban ismét igazolták megalapozottságukat és kiállták az idő és az események próbáját.

Ebben az öt esztendőben négy kormánnyal, ezen belül öt kulturális és négy oktatási miniszterrel, illetve a miniszter cserékkel együtt járó változó összetételű minisztériumi vezetéssel kellett úgy együttműködni, hogy velük nem politikai, hanem kizárólag érdekvédelmi, érdekképviselési kérdésekben kellett egyetérteni, avagy vitatkozni.

Jelen beszámoló kapcsán is ismételhető az öt évvel ezelőtt is igaznak bizonyult megállapítás: „Az MSZSZ helyét és szerepét a társadalomban állandóan fejlesztett, magas színvonalú szakmai tudással és konstruktivitással, önálló kezdeményezésekkel és különösen kiszámítható, korrekt együttműködéssel igyekeztünk meghatározni, és nem a változó párt- és kormánystratégiákhoz való sietős és elvtelen „csatlakozással”.

Ennek jegyében kizárólag szakmai értékek és érdekek mentén, a művészeti terület szempontjából hátrányos kormányzati álláspontokat vitatva, törekedtünk a tagság javára megváltoztatni azokat. Konkrét kérdésekben a hozzánk közelebb álló álláspont mentén támogattunk kormányzati vagy attól eltérő szándékokat, elképzeléseket.”

Furcsa érzés napjaink zaklatott légkörétől befolyásolva, a megszorító intézkedések miatt várható nehezebb hónapok, évek elé tekintve elfogulatlanul visszatekinteni, illetve beszámolni az elmúlt öt esztendőről. Annyit talán a bevezető sorokban tényszerűen megállapíthatunk, hogy az elmúlt öt esztendő számos, pozitív, és meghatározó jelentőségű eseményt hozott a művészeti élet és annak résztvevői számára. Ez akkor is így van, ha ma másképpen érezzük magunkat.

A teljesség igénye nélkül: a kulturális beruházások sorában, ebben az időszakban adták át az Új Nemzeti Színház, a Művészetek Palotája épületét, benne a Bartók Koncertteremmel, ekkor épült újjá a leégett Budapest Sportcsarnok helyén a Papp László Aréna, és a számos színházi, és mozi felújítás mellett új koncertterme van Debrecen, Győr és Miskolc városának.

Ebben az időszakban fogadta el az UNESCO közgyűlése elsöprő többséggel a Kulturális Soksínúségről szóló nemzetközi egyezményt, amely korszakos jelentőségű lehet a nemzeti kultúra, és művészetek életében.

A magyar parlament ellenszavazat nélkül fogadta el a filmtörvényt, és alkotta meg a művészek egyszerűsített és kedvező közteherviseléséről szóló „ekho” törvényt. Talán azt sem felejtethetjük el, hogy ebben az időszakban, 2004. május 1-jén lett hazánk az Európai Unió teljes jogú tagja.

A bevezető sorokban meg lehet kockáztatni a megállapítást: számos sikeres és előremutató eseményt és folyamatot tudtunk elérni és elősegíteni a beszámolási időszakban.

Azonban más a Beszámoló feladata, és más a jövő tevékenységét meghatározó Határozati javaslatok célja, az előbbi a visszatekintés, az utóbbi az előrettekintés eszköze. A kettő nincs egymás nélkül.

* * * * *

Néhány tájékoztató jellegű megjegyzés a Beszámolóhoz és Határozati javaslatához:

Tekintettel arra, hogy a szövetséget alkotó szakszervezetek önálló tevékenysége nem tárgya a beszámolónak, ezért az egyes szakmákat érintő események nem jelennek meg, csak azok, amelyek közvetlenül a szövetség munkáját érintették.

Az anyag szerkesztése során a 2001-es kongresszus Határozatait, a Beszámolót, a szövetségi tanács Határozati javaslatait, egymást követően helyeztük el.

Az áttekinthetőség érdekében az

- *2001-es Határozat dőlt betűvel,*
- a Beszámoló normál betűvel,
- a Határozati javaslatokat aláhúzott betűvel jelöltük.

TARTALOMJEGYZÉK

I. Beszámoló a határozatok végrehajtásáról és határozati javaslatok	4
1. A közalkalmazottak jövedelmi és jogi helyzetéről	4
<i>Határozat és Beszámoló: a munkaköri pótlékról és a művészeti intézmények közalkalmazottainak keresetéről</i>	4
<u>1. Határozati javaslat a művészeti munkavállalók védelméről</u>	7
2. A művészeti terület tevékenysége feltételeinek biztosítása	7
<i>Határozat és Beszámoló: a nemzeti alapintézmények támogatásáról</i>	7
<u>2. Határozati javaslat a teljes piacosítás elutasításáról</u>	9
<i>Határozat és Beszámoló: a művészeti terület forrásai elosztásáról</i>	9
<i>Határozat és Beszámoló: a non-profit törvény módosításának kezdeményezéséről</i>	9
<u>3. Határozati javaslat a társasági adókedvezményről</u>	10
3. A művészeti törvényről	11
<i>Határozat és Beszámoló: a művészetekről szóló törvény megalkotásáról</i>	11
<u>4. Határozati javaslat a művészeti törvényről</u>	12
4. A művészeti terület egyéb kérdéseiről	13
<i>Határozat és Beszámoló: a szakmavédelemről</i>	13
<i>Határozat és Beszámoló: a művészfoglalkoztatást elősegítő szövetségi szervezetről</i>	13
<i>Határozat és Beszámoló: a szerződések jelentőségéről</i>	13
<u>5. Határozati javaslat az ágazati kollektív szerződésről</u>	14
5. Az un. szakmai nyugdíjról és az alkotóművészek szociális ellátásáról	14
<u>6. Határozati javaslat az un. szakmai nyugdíjról</u>	15
II. Beszámoló a szövetség egyéb tevékenységéről	15
1. Az előadóművészi jogokról	15
<i>Határozat és Beszámoló: az előadóművészi jogok védelméről</i>	15
<u>7. Határozati javaslat a szerzői és előadóművészi jogokról</u>	15
2. A Nemzeti Kulturális Alaprogramról	15
<i>Határozat és Beszámoló: az NKA munkájában történő részvételről</i>	15
<u>8. Határozati javaslat az NKA munkájában történő részvételről</u>	15
3. A művészetoktatással kapcsolatos tevékenységről	16
4. A Művész-világ internetes portálról	17
<u>9. Határozati javaslat a Művész-világ honlapról</u>	17
5. A Kulturális Sokszínűség Védelméről és Előmozdításáról szóló nemzetközi egyezmény	17
<u>10. Határozati javaslat az UNESCO Kulturális Sokszínűségről szóló Egyezményéről</u>	17
III. Beszámoló szövetségünk kapcsolatairól, együttműködéseiről	18
1. Részvételünk az érdekegyeztetésben	18
2. Kapcsolatok és együttműködés szakszervezetekkel, állami szervekkel, szakmai szervezetekkel és nemzetközi szervezetekkel	18
2.1. A szövetség kapcsolatai a szakszervezetekkel	18
2.2. Kapcsolatunk az Országgyűlés Kulturális Bizottságával	18
2.3. Kapcsolatunk a Kormánnyal és minisztériumokkal	18
2.4. Kapcsolatunk szakmai szervezetekkel	19
<i>Határozat és Beszámoló : a szakmai szervezetekkel megvalósítandó együttműködésről</i>	19
2.5. Nemzetközi kapcsolatok	19

I. Beszámoló a határozatok végrehajtásáról és határozati javaslatok

1. A közalkalmazottak jövedelmi és jogi helyzetéről

1. Határozat (2001) a munkaköri pótlékról:

A nemzeti művészeti intézmények mintájára a többi intézmény művészeti munkaköreire is ki kell alakítani munkaköri pótlékot, továbbá a nem művészeti, a színpadi munkával összefüggő munkakörben foglalkoztatottak számára is munkaköri pótlékrendszert szükséges kialakítani, amelynek fedezetét a költségvetés forrásaiból szükséges biztosítani.

2. Határozat (2001) a művészeti intézmények közalkalmazottainak keresetéről:

A nemzeti intézmények művészei és munkavállalói számára – követve a Nemzeti Filharmonikusoknál végrehajtott bérintézkedést – biztosítani kell a kiemelt feladatnak és teljesítménynek megfelelő színvonalú jövedelmeket.

Ezzel egyidejűleg valamennyi közpénzből fenntartott művészeti intézmény vagy más hivatásos együttes esetében az azonos munkakörben és szakmai végzettséggel rendelkező művészek kereseti viszonyait közelíteni kell egymáshoz, mérsékelve a jelenlegi aránytalanságokat.

A művészeti intézmények közalkalmazottainak keresetét legalább a hasonló értelmiségi foglalkozások átlagos keresetszínvonalának megfelelően kell emelni.

Beszámoló:

A Művészeti Szakszervezetek Szövetségét alkotó szakszervezetek tagságának meghatározó része változatlanul közalkalmazotti jogviszony keretei között tevékenykedik. A Szövetség érdekképviselői feladatait akár önállóan, akár az érintett szakmai szakszervezettel együttműködésben látta el. Az elmúlt időszakban számos ponton bérmegállapodás jött létre a kormányzat és az MSZSZ között akár önállóan, akár az országos érdekegyeztetés keretei között.

Ugyanakkor nem sikerült eredményt elérni a nemzeti művészeti intézményeknél a művészeti munkakörök esetében sikeresen kiharcolt pótlékhoz hasonló szabályozást a nem művészeti munkakörökben, illetve a nem központi intézményekben foglalkoztatott kollégáink számára. Ennek oka az volt – ahogy mi láttuk -, hogy a kormányzat nem kívánta szaporítani a pótlék formáját öltő, valójában béremelésnek tekintendő kifizetések jogcímeit és számát. Egy ideig úgy tűnt, hogy legalább a táncművészek esetében sikerül valamilyen megoldást találni, hiszen a kulturális minisztérium a tárgyalások során mindvégig támogatta ezt a törekvést, azonban végül mindez nem hozott eredményt. Ugyanakkor több intézménynél, jellemzően szimfonikus zenekaroknál, a kollektív szerződés keretei között alakított ki helyi pótlékrendszert a szakszervezet és a munkáltató.

A nemzeti művészeti intézmények közalkalmazottjainak keresete az elmúlt öt esztendőben kedvezően változott. A Nemzeti Filharmonia mellett a Magyar Állami Operaház költségvetési támogatásának 2002-ben történt jelentős emelkedése a keresetek növelését is lehetővé tette. Az ugyancsak 2002-ben megnyílt Nemzeti Színház költségvetési támogatása, továbbá az újonnan létrehozott – befogadó színházként működő – Nemzeti Táncszínház feltételei is elégséges forrást biztosítottak a megfelelő szintű jövedelmekhez és működési feltételekhez. A kedvező indulás képét azonban határozottan rontják azok a tények, amelyek az elmúlt esztendőket jellemzik: a támogatások növekedésének mértéke általában nem ellensúlyozta az inflációt sem.

A többi – nem a nemzeti intézményi körbe tartozó – művészeti intézményben foglalkoztatott művészeti munkavállaló keresete még 2001 szeptemberében, az un. szakmai szorzó emelésével, 15%-kal, míg a közalkalmazotti területen valamennyi munkavállalót érintő intézkedéssel 2002 szeptemberétől átlagosan 50%-kal, és az ezt követő időszakban napjainkig átlagosan 16%-kal emelkedett. Megjegyezzük azt, hogy a 2002. szeptemberében megvalósított 50%-os béremelést – eredményes bértárgyalást követően – sikerült a nem közalkalmazotti jogviszonyban, hanem munkaviszonyban, jellemzően korábbi közalkalmazotti intézményekből átalakított közhasznú társaságoknál foglalkoztatott kollégáink számára is érvényesíteni.

A közalkalmazottak alapilletményének, valamint az infláció és a keresetek változásainak mértékét és arányait az alábbi táblázatok mutatják be.

Példák garantált (minimális) havi alapilletmények változásainak mértékéről¹ (Ft-ban)				
besorolás	F/1 művészeti munkakörben fogl.	D/1 nem művészeti munkakörben fogl.	F/14 művészeti munkakörben fogl.	D/14 nem művészeti munkakörben fogl.
2001.01.01-től	41.580	28.700	74.844	50.225
2001.09.01-től	47.520	28.700	85.536	50.225
2002.01.01-től	51.240	30.900	92.232	54.075
2002.09.01-től	100.000	60.000	162.000	91.200
2005.01.01-től	107.200	64.500	173.664	98.040
2006.01.01-től	114.600	70.800	185.652	107.616

INFLÁCIÓ²

(Fogyasztói árindex)

Év	Átlagos változás az előző évhez, %
2001	9,2
2002	5,3
2003	4,7
2004	6,8
2005	3,6
összes	29,6

¹ Illetménykiegészítés, pótlékok, jutalom stb. nélkül

² Pénzügyminisztérium honlapja

KERESETEK³

változás az előző évhez, %

Év	Bruttó átlagkereset			Nettó átlagkereset		
	összesen	költségvetési szféra	üzleti szféra	összesen	költségvetési szféra	üzleti szféra
2001	18,0	22,4	16,3	16,2	19,5	15,0
2002	18,3	29,2	13,4	19,6	27,5	16,0
2003	12,0	17,5	8,9	14,3	18,0	12,3
2004	6,0	0,4	9,3	5,6	1,2	8,0
2005	8,8	12,8	6,9	10,1	13,7	8,4
összes	63,1	82,3	54,8	65,8	79,9	59,7

REÁLBÉR⁴			
változás az előző évhez, %			
év	összesen	költségvetési szféra	üzleti szféra
2001	6,4	9,4	5,3
2002	13,6	21,1	10,2
2003	9,2	12,7	7,3
2004	-1,1	-5,2	1,1
2005	6,3	9,7	4,6
összes	41,6	47,7	28,5

A határozat több tekintetben is teljesült, azonban ez korántsem jelenti azt, hogy a keresetek elérték a megfelelőnek tekinthető szintet. Ami megvalósult, az igen jelentős, hiszen ebben az időszakban a bérek nem csak nominálisan, hanem reálértékben is jelentősen nőttek, ezzel sikerült valamilyen arányban a sok éves lemaradásokat pótolni, a nemzeti intézmények és a többi együttes munkavállalóinak javadalmazása közötti különbségeket mérsékelni.

A közalkalmazotti keresetek emelkedésének mértékét számtalan kritika érte. Mi úgy gondoljuk, hogy a művészeti terület munkavállalóinak keresete, illetve annak növekedése nem gátja, hanem eszköze az ország, a gazdaság, a társadalom és a kultúra fejlődésének. Ami valójában mindennek akadálya lehet, az a pazarlás – amivel a művészeti területen is gyakran lehet találkozni -, az állami, vagy közpénzek felhasználásának meghatározatlansága, a feketegazdaság fenntartása, vagy legalább is hallgatólagos tudomásul vétele, és mindaz az egyéb probléma, amellyel az elmúlt tizenhat év kormányai és annak szervezetei nem sok sikerrel birkóztak meg.

A jelen helyzetben, amikor a közalkalmazottak létszámának csökkentése állandó félelemben tartja a művészeti és művészetoktatási intézmények munkavállalóit, szakszervezeti szövetségünknek különösen nagy figyelmet kell fordítania a keresetek legalább szinten tartása mellett, a munkahelyek megőrzésére.

³ Pénzügyminisztérium honlapja

⁴ Pénzügyminisztérium honlapja

1. Határozat (2006) a művészeti munkavállalók védelméről

Az MSZSZ tiltakozik a közalkalmazottak félelemben tartása, a művészeti és művészetoktatási intézmények munkavállalóinak egzisztenciális fenyegetettsége ellen. Kollégáink maradandó alkotásaikkal, előadásaikkal, művészeti nevelő munkájukkal felbecsülhetetlen értékeket adnak a jelen és az utókornak. Teljesítményük nem mérhető a gazdaság klasszikus mérőszámaival, eredményeik döntően az érzelmek világában jelentkeznek. Fenyegetettség helyett megbecsülést érdemelnek. Feladatuk nem a gazdaságilag a legjobban értékesíthető „bóvli” előállítása, hanem az értékes, érdekes és színvonalas művészeti teljesítmények iránti - ma még létező – igények maradéktalan kiszolgálása.

2. A művészeti terület tevékenysége feltételeinek biztosítása

3. Határozat (2001) a nemzeti alapintézmények támogatásáról:

A nemzeti alapintézmények feladatához és rangjához méltó kiemelt mértékű, és a mindenkori költségvetési vitától kevésbé függő, garantált támogatást szükséges biztosítani.

Beszámoló:

Ahogy az előző pontban már jeleztük, az un. nemzeti alapintézmények a 2001. vagy a 2002. évtől kezdve a korábbi támogatásnál lényegesen magasabb összeget kaptak, amely támogatási mérték a hazai viszonyok között esetenként kiemeltnek volt tekinthető. Ezért a határozat első része, és egy-egy, néhány intézmény esetében időszakban feltétlenül teljesült.

Azonban a határozat második fele, mely szerint „a mindenkori költségvetési vitától kevésbé függő, garantált támogatást szükséges biztosítani” nem valósult meg. Ugyan az érintett intézmények helyzete - a többiekhez viszonyítva - még a csökkenő támogatások, az évről évre folyó költségvetési harcok közepette is irigylésre méltónak tűnhetett. Viszont az állandósuló pénzhiány a művészi eredményekre is árnyat borított, és sajnálatos módon hírré - a szélesebb közvélemény számára - nem a sikeres bemutató, hanem az éppen aktuális belső botrány vált.

Ez különösen a Magyar Állami Operaház, a legnagyobb hazai művészeti intézmény esetében történt nem egyszer így, ahol a támogatások növekedésének mértéke általában nem ellensúlyozta az inflációt sem, sőt a Magyar Állami Operaház esetében a 2002. évi támogatás mértékének a 80%-át alig haladja meg a 2006. évi állami hozzájárulás nominális mértéke. Ennek a folyamatnak az eredménye az is, hogy ugyancsak az Operaház több száz munkavállalója áll perben - jelenleg is - az intézménnyel, több éves elmaradt, jogszabály alapján őket megillető minimális illetményemelését követelve.

A kiszámíthatóság, tervezhetőség nem nélkülözhető a művészeti életben sem, különösen nem az állandó jelleggel működő és kiemelkedő fontosságú, nemzeti feladatot ellátó intézményeknél.

Szövetségünk számos formában, különösen a későbbiekben kifejtésre kerülő un. művészeti törvény tervezetében a nemzeti művészeti intézmények körének meghatározását, és támogatásuk normatívításának megfogalmazását javasolta. Ezek a kezdeményezéseink eddig jogi értelemben nem jártak eredménnyel, de jelenleg bizakodásra adhat okot az a kormányzati szándék, mely szerint szükséges meghatározni a nemzeti művészeti alapintézmények körét.

A művészeti terület általános támogatása az 1. pontban részletezett béremelésekkel is összefüggésben a fenntartói támogatás növekedésével jelentősen emelkedett.

Az alábbi táblázatokban bemutatjuk a helyi önkormányzati színházak, továbbá zenekarok és énekkarok központi költségvetési támogatásának változásait a beszámolási időszakban.

év	SZÍNHÁZI TÁMOGATÁS	ZENEKARI, ÉNEKKARI TÁMOGATÁS ⁵
2001	5 milliárd 997,6 millió Ft	400 millió Ft
2002	6 milliárd 555,5 millió Ft	455 millió Ft
2003	10 milliárd 413,6 millió Ft	990 millió Ft
2004	10 milliárd 503,6 millió Ft	1 milliárd 00 millió Ft
2005 ⁶	11 milliárd 332,7 millió Ft	1 milliárd 60 millió Ft
2006 ⁷	10 milliárd 810,0 millió Ft	1 milliárd 10 millió Ft

A színházi támogatás mértékének 2003. évi jelentős növekedésének ellenére számos intézmény jelzett hiányokat, amelyet a fenntartói támogatás csökkenésével is magyaráztak. Szövetségünk végül sem a minisztérium illetékeseitől, sem az intézmények vezetőitől, sem a fenntartóktól nem kapott elfogadható magyarázatot arra, hogy miért nem javul, sőt romlik egy terület helyzete akkor, miközben a központi költségvetési támogatása közel 60%-kal emelkedik. Megjegyezve azt is, hogy a színházi területen, elsősorban a művészeti munkakörökben kevésbé járt munkáltatói kötelezettségekkel az 50%-os béremelés végrehajtása, hiszen ezekben a munkakörökben ekkor még jelentős számban foglalkoztattak vállalkozóként művészeket.

2004-ben változtak az ÁFA visszaigénylés, szabályai, majd 2006-tól visszaállt a korábbi, 2004 előtti állapot. A köztes időszakban, a kiesett ÁFA visszaigénylési veszteséget részben kompenzálta a költségvetési támogatás.

A zenekari, énekkari támogatás nagy jelentőséggel bír az érintett együttesek életében, hiszen a fenntartói támogatás mellett ez teszi lehetővé a művészi, szakmai tervek megvalósítását. A támogatás mértékének lényegében megduplázódása egyértelműen pozitív hatású volt, és a fenntartók általában nem csökkentették támogatásukat, sőt nem egy esetben jelentősen növelték.

A filmtörvény megalkotása és elfogadása hazai és európai viszonylatban is igen kedvező visszhangra talált. A törvény előkészítésének hosszú folyamatában jelentős részt vállalt, és hatásosan és eredményesen működött közre tagszakszervezetünk, a filmes szakszervezet és szövetségünk is. A filmes területre lényegesen nagyobb költségvetési támogatások, és a társasági adó kedvezményének betudhatóan jelentős befektetések érkeznek, és már a kezdeti hazai és nemzetközi sikerek is igazolják a szabályozás létjogosultságát. Szakszervezeti szövetségünk szempontjából egyáltalán nem elhanyagolható az a szempont, hogy mindennek eredményeként, lényegesen több feladat jut, és jövőben még inkább juthat a filmkészítésben tevékenykedő hazai alkotóknak, előadóknak és más szakembereknek.

⁵ Az éves költségvetési törvények adatai

⁶ Az un. ÁFA kompenzációval együtt

⁷ Az un. ÁFA kompenzáció nélkül

Egyébként a művészeti intézmények, közhasznú társaságok finanszírozását a központi és a fenntartói támogatáson túl semmi nem teszi biztonságossá.

A fent említett területek képviselői – ide értve az artisták, cirkuszok világát is – azzal, hogy rendelkeznek valamilyen intézményesített foglalkoztatói háttérrel, viszonylagosan biztonságosabb egzisztenciális helyzetben érezhetik magukat.

A teljesen szabadfoglalkozású alkotók, mint az írók, képzőművészek, vagy az előadók, mint a jazz, vagy rockzene, vagy az alternatív tánc képviselői, avagy a színészek általában ezt a háttérrel nélkülözik, és lényegében a teljesen esetleges foglalkoztatás és jövedelmek viszonyai között élnek. Háttérrel azok tudnak kialakítani, akik művészeti tevékenységük mellett vállalnak (vagy hozzájutnak) olyan állandó foglalkoztatáshoz, amelyet össze tudnak egyeztetni művészeti tevékenységükkel (pl. művészeti oktatás, tudományos tevékenység). Számukra rendkívül fontos forrás a Nemzeti Kulturális Alap keretében elnyerhető támogatás és más, művészetet támogató pályázati forrás.

Mindemellett újra és újra megjelenik az az álláspont, amely megkísérli a sikert az eladhatósággal, az értéket a bevétellel azonosítani, ezzel elhárítva az állami felelősségvállalás terhét. Nem azt állítjuk, hogy az állam nem kívánja támogatni a művészetet, és annak intézményeit, hiszen ezt a tények cáfolják. Álláspontunk nem is elsősorban az állami döntéshozóknak szól, inkább a közvéleményt formáló intézményeknek, személyeknek.

2. Határozat (2006) a teljes piacosítás elutasításáról

A Művészeti Szakszervezetek Szövetsége leghatározottabban elutasítja azokat az álláspontokat, amely szerint a művészet, a művészetoktatás a jelen gazdasági, kereseti viszonyok közepette teljes mértékben kitehető az un. kulturális és oktatási piac körülményei közé. Az államnak jogi és anyagi eszközökkel kell biztosítania azt, hogy az érdeklődő közönség hozzáférjen azokhoz az értékes alkotásokhoz, előadásokhoz, amelyek teljesen kommersz piaci körülmények között esélyhez sem jutnak.

5. Határozat (2001) a művészeti terület forrásai elosztásáról:

A kongresszus nem ért egyet a művészeti terület forrásainak olyan elosztásával, amelynek során a szakmai, érdekvédelmi támogatást élvező döntések helyét a kormányzati akaraton és hatalmon alapuló egyoldalú akaratnyilatkozatok veszik át.

A kongresszus kizárólag a szakmai, érdekvédelmi szervezeti vélemények és a kormányzati szándékok egyensúlyán és konszenzusán alapuló döntési mechanizmust tartja elfogadhatónak.

Beszámoló:

A határozat ma is érvényes, sőt úgy véljük, hogy sajnos még több kongresszus megerősítheti. A szakmai, érdekvédelmi szervezetekkel történő együttdöntésnek, vagy konszenzuskeresésnek nyomát sem látjuk, legfeljebb a parlamenti választások előtti kampányidőszakban. Az egyoldalúság változatlan, csupán az elegancia szint eltérő.

6. Határozat (2001) a non-profit törvény módosításának kezdeményezéséről:

A Művészeti Szakszervezetek Szövetsége kezdeményezi az un. non-profit törvény olyan módosítását, amelynek eredményeként a támogatást nyújtó magánszemélyek és jogi személyek a jelenleginél lényegesen magasabb mértékű adókedvezményben részesülhetnek. Ez hozzájárulhatna a támogatott területek, így a művészeti forrásainak bővüléséhez.

Beszámoló:

Az un. non-profit törvény módosításának kezdeményezése nem járt sikerrel. Ugyanakkor kezdeményeztük a társasági adózásról szóló törvény módosítását, a határozati javaslatban megfogalmazottak megvalósítása céljából.

A javaslat lényege az, hogy a filmprodukciók befektetőihez hasonlóan társasági adókedvezményt kapjanak azok társaságok, akik támogatják a művészeti szervezeteket. Ez egy igen kedvező megoldás lehetne az adózó és a kedvezményezett szempontjából, egyaránt, másfelől hosszabb távon az állami költségvetés terheit is csökkenthetné – igaz adóbevételeinek csökkenése árán. Azonban mindez előrevetíthetné egy új kiegészítő forrás megteremtésének, és egy más típusú támogatási rendszer lehetőségét is.

Ez a kiegészítő forrás, amely segíthetné a művészeti intézményeket, művészeti gazdasági társaságokat, nem a költségvetési támogatás bármely formájában (központi költségvetési támogatás, önkormányzati támogatás, Nemzeti Kulturális Alapprogram stb.) – amelyeknek szükségessége, illetve azoknak fenntartása és növelése természetesen alapkérdés a művészeti élet működése tekintetében –, hanem a gazdasági élet szereplői részére a társasági adó keretében biztosított adókedvezmény lehetőségében találhatjuk meg.

Amennyiben a társasági adónak a javasolt módosítását a kormány, illetve az Országgyűlés elfogadná, akkor a művészeti élet szervezetei – hasonlóan a filmes területhez – olyan új forráshoz juthatnának, amely nem az állam újraelosztó szerepét, hanem az adókedvezménnyel a támogatást ösztönző, a gazdasági és a művészeti élet szereplőinek együttműködését elősegítő funkcióját erősítené.

A javaslat elsősorban a színházi területen indíthatna el kedvező folyamatokat, de nyilván lenne hozadéka, ha kisebb mértékben is, a zenei, a táncművészeti, és más művészeti területen is.

3. Határozat (2006) a társasági adókedvezményről

A kongresszus felkéri a szövetségi tanácsot, hogy kezdeményezze a társasági adóról szóló törvény módosítását, melynek eredményeként a művészeti intézmények, szervezetek – hasonlóan a filmes vállalkozásokhoz – bevételeik arányában új forráshoz juthatnának azáltal, hogy az őket támogató gazdasági társaságok a támogatással együttesen adókedvezményt élveznének.

3. A művészeti törvényről

4. Határozat (2001) a művészetekről szóló törvény megalkotásáról:

A Művészeti Szakszervezetek Szövetségi Tanácsa dolgozzon ki javaslatot a művészetekről szóló törvény megalkotásához. Ennek keretében kezdeményezze többek között:

- *a művészi alkotói és előadói teljesítmények autonómiája garanciáinak,*
- *az állam, az állami tulajdonában működő gazdasági társaságok, a fenntartó, és a művészeti intézmények, szervezetek vonatkozó feladatainak, jogainak és kötelezettségeinek,*
- *a művészet finanszírozásának, a minőségi teljesítmények, a kiemelkedő feladatok támogatási rendszerének, és*
- *a művész-státusz kialakítása keretében:*
 - *a művészek és más művészeti munkakörben foglalkoztatottak sajátos jogviszonyainak,*
 - *a művészek és más művészeti munkakörben foglalkoztatottak kereset – és jövedelem viszonyai kereteinek és garantált mértékeinek,*
 - *a művészeti tevékenység adózásának és társadalombiztosításának, továbbá a művészek munkanélküli ellátásának szabályozását;*
- *a szakmai minőségi minimumok, a művészeti szakma – és minőségvédelem,*
- *az un. playback és más technikai eszközök nyilvános előadásokon és a televíziós műsorok sugárzás útján történő használatának jogszabályi meghatározását.*

A kongresszus külön is felkéri a kulturális minisztériumot arra, hogy támogassa a határozati javaslatot.

Beszámoló:

A művészeti szakszervezetek és az MSZSZ elmúlt évtizedeinek – talán túlzás nélkül állítható – egyik legnagyobb vállalkozása és egyben kihívása volt és lett a művészeti törvény megalkotására irányuló határozat.

A határozatot teljesítettük, hiszen a törvénytervezet, és annak számos mutációja, illetve a későbbiekben egy-egy témáját önállóan szabályozni készülő változata elkészült.

Az a tény, hogy „a művészeti élet szabadságáról” szóló első, és legátfogóbb anyag nem talált visszhangra a kormányzat részéről, sőt hivatalos választ a mai napig nem kaptunk, pedig több mint három év erre elégséges lehetett volna, nem von le semmit abból az eredményből, hogy képesek voltunk összerendezni a művészeti élet kulcskérdéseit egy jogszabálytervezetben és annak indoklása keretében. Az átfogó anyag a harmincadik változat, a számtalan alváltozatot nem is számolva. A tervezeteket szinte folyamatosan egyeztettük a szakmai szakszervezetekkel, és igen sok konzultációt folytattunk szakmai szervezetekkel. Munkánkat külső szakemberek is, önkéntes felajánlásként segítették.

Az anyag eddigi pályafutásának „csúcspontját” akkor érte el, amikor az Országgyűlés Kulturális Bizottsága napirendre tűzte 2005. áprilisában a művészeti törvény kérdését. A bizottság hivatalos anyagként kapta meg szövetségünkől a tervezetet, és a képviselőktől számos pozitív észrevételt kapott.

Úgy tapasztaltuk, hogy a kulturális minisztérium szakemberei komoly érdeklődést tanúsítottak munkánk iránt, és valószínűleg nem rajtuk múlt az, hogy a tervezet nem kapott kellő támogatást. Ez akkor vált egyértelművé, amikor az un. színlelt szerződések ügyének megoldását a minisztériummal együttműködve megkíséreltük összekapcsolni az önfoglalkoztatás 2003-2004-ben kormányzati szinten tervezett szabályozásával. Számos tervezet született, részben a művész jogállás,

részben a sajátos foglalkoztatási feltételek szabályozására, melynek kialakításában együttműködtünk a kulturális minisztérium és művészeti munkaadók képviselőivel is. A következő szűkítés már kizárólag a színlelt szerződésekre vonatkozó jogi moratórium lejártával függött össze. Ekkor egy olyan adózási, közteherviselési javaslatot kellett kidolgozni, amely a jogszerű foglalkoztatást is ösztönözve biztosít kedvezményeket. Az anyag, kikerülve a külön szabályozást ellenző véleményeket, javaslatunkat is figyelembe véve a kedvező közteherviselés szabályozására összpontosított végül a kormány Társadalompolitikai Kabinetje elé került, de itt nem született döntés, hanem a szabályozási javaslat további vizsgálat tárgya maradt.

Szövetségünk és több szakmai, érdekvédelmi szervezet közös nyilatkozatot nyújtott be a már említett Kulturális Bizottsági ülésen, amelyben érthetően támogattuk saját korábbi javaslatunkat.

A javaslatból végül lett eredmény. Az eredményt az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló 2005. évi CXX. törvénynek, ismertebb nevén ekhó törvénynek hívják. Ennek ismertetésére nem térünk ki, csak rögzítjük azt a tényt, hogy az ekhó-s szabályozással a mi javaslatunkból megvalósult egy rendkívül fontos elem, a művészek sajátos (és kedvező) adózási és társadalombiztosítási, összegezve: közteherviselési lehetősége.

Meggyőződésünk az, hogy az ügyet tovább kell vinni, valószínűnek látszik az, hogy egy menetben nem oldható meg az összes, a művészeti életet befolyásoló, és szabályozásra váró kérdés. Azonban ha szeletenként is, témakörönként is, akár más megoldásokkal, de törekednünk kell arra, hogy a művészeti élet és annak szereplői kiszámítható, és korrekt jogi környezetben tevékenykedhessenek. Az ekhó törvény az első és nem is akármilyen területen (az állami bevételek) elért siker, ami arra bízathat, hogy érdemes tovább küzdeni.

4. Határozat (2006) a művészeti törvényről

A kongresszus felkéri a szövetségi tanácsot, hogy folytassa az erre vonatkozó határozatnak megfelelően a művészeti törvény megalkotása érdekében folytatott tevékenységét.

4. A művészeti terület egyéb kérdéseiről

7. Határozat (2001) a szakmavédelemről:

A szakmai felkészültség, illetve végzettség megléte és megkövetelése a szakmai színvonal, a minőségbiztosítás, másfelől a foglalkoztatás fontos garanciális eleme.

A kongresszus tiltakozik az olyan foglalkoztatás ellen, amely során a kontárok, az olcsó szakképzetlen vagy felkészületlen munkaerő, a technikai eszközökkel manipulált előadások szakmailag értékelhetetlen teljesítménye tisztességtelen előnyt élvez.

Ezek a jelenségek a szakmai felkészültség leértékelését teszik lehetővé, és egyben a közönség manipulálását, félrevezetését is eredményezik.

A kongresszus felkéri a szövetségi tanácsot, hogy – együttműködve a kulturális minisztériummal és az érdekelt szakmai szervezetekkel - minden lehetséges eszközzel küzdjön az ilyen jelenségek ellen.

A kongresszus ugyanakkor rögzíti azt is, hogy minden tekintetben és eszközeivel messzemenően támogatja az új alkotások vagy előadások létrejöttét, illetve a fiatal tehetségek, pályakezdők képességeinek kibontakoztatását.

Beszámoló:

Sajnálatos módon, ezen a területen semmilyen szabályozási kérdésben nem sikerült előrelépni, sőt a szórakoztató zene esetében a gazdasági és közlekedési miniszter hatályon kívül helyezte a szakmaiságot védő szabályokat.

8. Határozat (2001) a művészfoglalkoztatást elősegítő szövetségi szervezetről:

A szövetségi tanács vizsgálja meg a művészfoglalkoztatást elősegítő szervezet kialakításának, továbbá a foglalkoztatást elősegítő eszközök felhasználásának, igénybevételének lehetőségeit, és vizsgálat eredménye alapján döntsön szervezeti és egyéb kérdésekben.

Beszámoló:

A művészfoglalkoztatást elősegítő szervezet 2005 végén alakult meg a zenész szakszervezet által megalapított Magyar Élőzene (M.É.Z.) Közhasznú Társaság formájában. Az elképzelés szerint, amennyiben ez szükséges, egyfelől a M.É.Z. kht jelenleg is kész ellátni szövetségi, vagy tagszervezeti feladatokat, másfelől a jövőben nem zárható ki a kht. bővítése sem, amennyiben ilyen igény jelentkezik.

A lényeg az, hogy a foglalkoztatás elősegítésének nincs szervezeti akadálya, így ez a határozat teljesítettnek tekinthető.

9. Határozat (2001) a szerződések jelentőségéről:

A kongresszus ezúton is felhívja kollegáink figyelmét arra, hogy a munkavégzés, alkotó és az előadóművészi tevékenység, és így az érdekvédelem nélkülözhetetlen eszköze az egyéni, kollektív szerződések megléte.

Továbbra is a szövetség, a szakmai szakszervezetek, az Előadóművészi Jogvédő Iroda, továbbá a szövetség jogsegély szolgálatának kiemelt feladata az, hogy minden lehetséges jogi, szakmai, érdekvédelmi segítséget megadjon – lehetőleg még a szerződések megkötését, illetve módosítását megelőzően - ahhoz, hogy a művészek és más munkavállalók érdekeit megfelelően érvényesítő szerződések jöjjenek létre.

Beszámoló:

Szó szerint idézzük az előző kongresszusi beszámolót, mert ma is minden gondolata aktuális: "Szövetségünk több olyan szerződésformulát szerkesztett az

elmúlt években, amelyeket a tagság rendszeresen használ. Emellett egyre gyakrabban keresik meg szövetségünket, szakmai szakszervezeteinket és a jogvédő irodát kollegáink, sőt nem egyszer a foglalkoztatók is, jogi, szakmai tanácsot kérve szerződéseik jogszerűsége biztosítása érdekében. Ezekben az esetekben rendszerint a művészek, a munkavállalók érdekei képviselőjére is alkalom nyílik. Azokban az esetekben, amikor már a szerződéskötés, sőt a teljesítés megtörtént és csak ekkor derül ki, hogy nincs szerződés, avagy ami van az rendkívül hátrányos a munkavállaló számára, már igen kevés a kiigazítás lehetősége.

A törvényi szintű szabályozás általában megfelelően határozza meg, különösen a munkajogban és a szerzői jogban a kötelező szerződési elemeket, ezért nem ennek hiánya, hanem továbbra is a munkáltató vagy megbízó erőfölénye okán születnek egyoldalú vagy hátrányos feltételekkel jogviszonyok.”

Mindezt kiegészítjük azzal, hogy szövetségünk Jogsegélyszolgálatára és az Előadóművészeti Jogvédő Iroda munkatársai az egyéni szerződések mellett a kollektív szerződések elkészítéséhez, módosításához minden lehetséges jogi segítséget megadnak.

Szövetségünk az elmúlt években számos alkalommal kezdeményezte ágazati kollektív szerződés megkötését az előadóművészeti intézmények körében. Ez eddig szervezeti, vagy egyéb okok miatt meghiúsult, de az mindenképpen biztatónak tűnik, hogy a munkaadók már nem utasították el, sőt komoly együttműködési szándékok is megjelentek.

5. Határozat (2006) az ágazati kollektív szerződésről

A szövetségi tanács kezdeményezze a művészeti munkáltatói szervezeteknél ágazati kollektív szerződés (megállapodás) megkötését. A szerződés tartalmazzon - a művészek sajátos foglalkoztatási feltételeiről rendelkező szabályozás hiányában – olyan sajátos szabályokat, amely egyszerűsíti a művészfoglalkoztatást.

5. Az un. szakmai nyugdíjról és az alkotóművészek szociális ellátásáról

A kormány terveit nem ismerjük pontosan, de azt lehet tudni, hogy annak, aki 2007. december 31-e után megy el az 5/1992 (I.5) Korm. rendelet alapján, az egyes művészeti tevékenységet folytatók öregségi nyugdíjába, amennyiben nyugdíja mellett tovább dolgozik és havi díjazása meghaladja a minimálbért, annak nyugdíját szüneteltetni kell. Legalább is a kormány ilyen szöveggel nyújtott be törvénymódosító javaslatot. Amit jelenleg nem tudunk pontosan, az a un. szakmai nyugdíj további sorsa. A konvergencia programból csak az derül ki, hogy az ilyen típusú szabályozásokat meg kell vizsgálni, és az indokolatlan „nagyvonalúságot” meg kell szüntetni.

A művészeti nyugdíjat kb. nyolcszáz művész: táncos, énekes, fúvószenész, artista és színész veszi igénybe.

A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete törekvéseit szövetségünk és az érintett tagszakszervezetek mindig megkülönböztetett figyelemmel, szolidaritással támogatták. Hosszú évek óta várat magára az a jogi, gazdasági és szervezeti megoldás, amely megnyugtatóan rendezné az alkotóművészek szociális –és nyugellátását, valamint biztosítaná az érintett művészek önrendelkezésének teljes körű érvényesülését. Szövetségünk a jövőben is minden lehetséges eszközzel segíteni fogja e célok megvalósulását.

6. Határozat (2006) az un. szakmai nyugdíjról

Az MSZSZ felkéri az érintett kormányzati szerveket, hogy kezdjenek mielőbb egyeztetést az un. szakmai nyugdíjra vonatkozó kormányzati elképzelésekről.

Az MSZSZ elfogadhatatlannak tartja az olyan eljárást, amelynek során a döntések az érintettek véleményének, álláspontjának ismerete hiányában alakulnak ki.

II. Beszámoló a szövetség egyéb tevékenységéről

1. Az előadóművészi jogokról

10. Határozat (2001) az előadóművészi jogok védelméről:

A kongresszus továbbra is kiemelkedő fontosságot tulajdonít az előadóművészi jogok védelmének, illetve az EJI és testületei munkájának. Külön is elismerését fejezi ki a közös jogkezelő szervezet és valamennyi tisztségviselője kimagasló színvonalú és eredményes tevékenységéért.

Beszámoló:

Az Előadóművészek Jogvédő Irodája (EJI) részletes beszámolót ad az iroda tevékenységéről.

Az EJI kiváló teljesítményt nyújtott ebben a ciklusban is, ezúttal is kijár az elismerés.

7. Határozat (2006) a szerzői és előadóművészi jogokról

A kongresszus kiemelkedő fontosságot tulajdonít a szerzői és előadóművészi jogok védelmének. Emellett messzemenően tiszteletben tartja a többi szerzői jogi jogosult jogait, és az őket, és a szerzőket képviselő közös jogkezelő szervezetekkel az EJI útján szorosan együttműködik.

A kongresszus elutasít minden olyan törekvést, amely a szerzői és szomszédos jogokat, azok védelmét, továbbá azok közös jogkezelését kérdőjelezi meg. A kongresszus felkéri a szövetségi tanácsot, hogy ezt az álláspontot minden hazai és nemzetközi fórumon képviselje.

2. A Nemzeti Kulturális Alapprogramról

11. Határozat (2001) az NKA munkájában történő részvételről:

A szövetségi tanács kezdeményezze a nemzeti kulturális örökség miniszterénél azt, hogy az eddigi gyakorlathoz hasonlóan, a szakmai szakszervezetek képviselői számára – figyelemmel a szakszervezetek országos reprezentativitására és ebből is eredő átfogó tájékozottságára, továbbá szervezeti, és személyes érdektelenségükre a pályázati források elosztásában - teremtsen meg a részvétel lehetőségét az NKA szakmai kollégiumai munkájában.

Beszámoló:

Sajnálatos módon a kezdeményezés nem talált egyetértésre, de ettől függetlenül több szakmai kollégiumnak tagja szakszervezetünk képviselője.

8. Határozat (2006) az NKA munkájában való részvételről

A szövetségi tanács kezdeményezze az oktatási és kulturális miniszterénél azt, hogy a szakmai szakszervezetek képviselői számára teremtsen meg a részvétel lehetőségét az NKA szakmai kollégiumai munkájában.

3. A művészetoktatással kapcsolatos tevékenységről

A művészetoktatási terület képviselője döntően a szakmai szakszervezetek tevékenységében jelent komoly kihívást, azonban a beszámolóban csak olyan kérdésekre kitérünk ki, amelyek a művészetoktatás egészét érintették.

3.1. A közoktatás finanszírozása változatlanul a tanulói alapú költségvetési normatív hozzájárulás rendszerén keresztül valósul meg. A normatíva eltérő arányban fedezi a művészetoktatás ágait, ezen belül elsősorban az egyéni oktatás fokozott mértékben szorul a fenntartó támogatására is.

Ezért szövetségünk és a szakmai szakszervezetek megkülönböztetett figyelmet fordítottak a normatíva mértékére az éves költségvetési törvények egyeztetése során, s ez a tevékenység nem bizonyult eredménytelennek. Az elmúlt két esztendő költségvetési küzdelmei átlagon felüli küzdelmet hoztak, amely viták és időnként harcok során az is világossá vált, hogy az alapfokú művészetoktatás számos hiányossága a területet sebezhetővé, esetenként védhetlenné teszi.

Ezért is kezdeményeztük és támogattuk az oktatás minősége szerinti finanszírozás bevezetését, és a jogi feltételek következetes ellenőrzését és számonkérését.

3.2. „A közoktatásról szóló törvény⁸1996-os módosítása megalapozta annak lehetőségét, hogy a nagy hagyományokkal rendelkező zeneoktatás mellett a többi művészet ág, így a képző – és iparművészet, a színművészet és bábművészet, továbbá a táncművészet valamennyi ága bekerüljön az alapfokú művészetoktatás rendszerébe.

Megjegyezzük azt, hogy az új iskolák alapítása során negatív jelenségek is tapasztalhatóak. Így néhányan – elsősorban a nem önkormányzati alapfokú művészeti iskolák esetében - kihasználták a szabályozás újdonságát és jogalkalmazás bizonytalanságait arra, hogy egyéni érdekeiket előtérbe helyezve, üzleti jellegű vállalkozás céljára alakítsanak művészeti iskolát.”

Ezeket a gondolatokat a 2001-es beszámolóban írtuk le, és mindezt azzal lehet kiegészíteni, hogy napjainkra már nem igaz az a megállapítás, hogy ezeket az üzleti lehetőségeket „elsősorban a nem önkormányzati alapfokú művészeti iskolák” használják ki, mert ebben az önkormányzati fenntartású intézmények is jeleskednek.

Az alapfokú művészetoktatás jelenlegi támogatási rendszere láthatóan csak a létszámot veszi figyelembe, és se a minőség, se az egyes oktatási feladatok tényleges átlagos kiadása nem szempont az állami hozzájárulás (normatíva) megállapításánál. Addig, amíg ezek a kérdések nem tisztázódnak egyértelműen marad az évről-évre folyó számháború a költségvetési törvény vitáiban, amelynek vesztesei mindig az átlagon felüli minőségben, a legjobb színvonal érdekében dolgozó iskolák és pedagógusok lesznek.

3.3. A művészeti szakközépiskolai és szakiskolai képzés, továbbá a felsőfokú oktatás feltételrendszere jelentős változáson megy keresztül az európai integrációs folyamattal is összefüggésben. Az intézményi struktúrák és a követelményrendszerek átalakítása új fogalmak, módszerek és szakmai programok elkészítésével illetve az egységes szakmai és vizsgáztatási követelmények kiadásával is jár. Az átalakulási

⁸ 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról

folyamatban, különösen a középfokú képzések esetében szövetségünk is tevékenyen részt vett, csak úgy, mint az Országos Képzési Jegyzék (OKJ) átalakításával összefüggő vitákban.

4. A Művész-világ internetes portálról

A szövetségi tanács döntése alapján szövetségünk ismét elindította folyóiratát, a Művész-világot, azonban nem hagyományos írott, hanem elektronikus, internetes formában. Az oldal rövid megjelenése óta, alig több mint egy év alatt elismertséget vívott ki. Számos biztató és pozitív cikk és nyilatkozat jelzi mindezt.

A www.muvesz-vilag.hu webhelyen elérhető újság egyben a művészeti Szakszervezetek Szövetségének honlapja is.

9. Határozat (2006) a Művész-világ honlapról

A kongresszus felkéri a szövetségi tanácsot, a szakmai szakszervezeteket és valamennyi tisztségviselőt, munkatársat arra, hogy segítse elő minden lehetséges módon a Művész-világ ismertségét, valamint járuljon hozzá annak tartalmának színesítéséhez értékes gondolataival.

A kongresszus elismerését fejezi ki a honlap megalkotásáért.

5. A Kulturális Sokszínűség Védelméről és Előmozdításáról szóló nemzetközi egyezmény

Az UNESCO 2005. október 3-21 között Párizsban tartott konferenciáján fogadták el a Kulturális Sokszínűségről szóló nemzetközi egyezményt.

Az Egyezmény a magyar kultúra és művészet szempontjából is igen nagy jelentőségű, sok tekintetben esélyt adhat azon kulturális értékek védelmére, amelyeket gyakran látunk veszélyeztetve.

Szövetségünk tagszervezetei útján a kezdetektől részt vett az egyezmény nemzetközi előkészítésében. Itthon pedig a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete kezdeményezésére alapító tagjai lettünk annak az un. nemzeti Koalíciónak, amelynek fő feladata az egyezmény előkészítésének szakaszában annak kormányzati és társadalmi támogatottságának elősegítése volt. Ennek érdekében a szövetség képviselője több alkalommal kezdeményezője volt az egyezmény napirendre vételének a Kulturális Érdekegyeztető Tanácsban, és ugyancsak több ízben terjesztette elő e kérdéskörben napirendi pontot.

Jelenleg a Koalíció és a szövetség legfontosabb feladata az, hogy megtegyen mindent annak érdekében, hogy az Egyezményt a magyar Országgyűlés mielőbb – lehetőleg még jövő tavasszal – ratifikálja. Ebben az ügyben igen biztató tárgyalások folytak a kormányzati szervekkel.

10. Határozat (2006) a UNESCO Kulturális Sokszínűségről szóló Egyezményéről

A kongresszus üdvözli az UNESCO Egyezményt, és köszöni a magyar kormánynak, a kulturális kormányzatnak, a Koalíciónak, és valamennyi, az egyezmény sikeréért tevékenykedő szervezet és kolléga munkáját.

A kongresszus felkéri a kulturális kormányzatot arra, hogy tegyen meg mindent annak érdekében, hogy a magyar Országgyűlés mielőbb ratifikálja az egyezményt.

III. Beszámoló szövetségünk kapcsolatairól, együttműködéseiről

1. Részvételünk az érdekegyeztetésben

A Művészeti Szakszervezetek Szövetsége és tagszakszervezetei reprezentatív szakszervezetként képviselték valamennyi érdekkörükbe tartozó területen az érintett munkavállalók érdekeit.

Ez a tény biztosította számunkra a részvétel lehetőségét a különböző szintű és tartalmú érdekegyeztető fórumok munkájában. Így a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete (MZTSZ) és a Színházi Dolgozók Szakszervezete (SZDSZ) tagja az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) az előbb említett két szakszervezet és az MSZSZ a kulturális ágazati, továbbá az MZTSZ a közoktatási ágazati érdekegyeztető tanácsnak, képviselője tagja a Közoktatás-politikai Tanácsnak is.

Az MSZSZ képviselőjét az országos érdekegyeztetés fórumain a SZEF (Szakszervezetek Együttműködési Fóruma) látja el.

2. Kapcsolatok és együttműködés szakszervezetekkel, állami szervekkel, szakmai szervezetekkel és nemzetközi szervezetekkel

2.1. A szövetség kapcsolatai a szakszervezetekkel

Az országos szakszervezeti konföderációk között szövetségünk a SZEF tagjaként találta meg azt az érdekkört, amely a leginkább alkalmasnak tűnt a művészeti terület sajátos és összetett kérdéseinek az országos érdekegyeztetésben megvalósuló képviselőjére.

A SZEF-hez való csatlakozásnál fontos szempont volt az is, hogy tagságunk meghatározóan jelentős létszáma közalkalmazott, ezért problémáink és feladataink jelentős része hasonló a SZEF tagjaiéhoz. Együttműködésünket megalapozta az a készség is, mely szerint a SZEF vállalta a nem közalkalmazott művészeti munkavállalók képviselőjét is.

A szövetség és elsősorban az MZTSZ harmonikusan működik együtt a pedagógus szakszervezetekkel, és kiegyensúlyozott a kapcsolatunk a közművelődési és közgyűjteményi terület szakszervezetével.

2. 2. Kapcsolatunk az Országgyűlés Kulturális és Sajtó Bizottságával

Kiemelkedő jelentőségű részvételünk az Országgyűlés Kulturális és Sajtó Bizottsága munkájában. A bizottság általában készséggel és érdeklődéssel fogadta javaslatainkat, és több előterjesztésünk talált támogatásra.

2.3. Kapcsolatunk a Kormánnyal és minisztériumokkal

A kormánnyal való kapcsolatunk közvetetten az országos érdekegyeztetésben, közvetlenül az OKÉT-ban valósul meg. Ezek az egyeztetések a makroszintű kérdések megoldását szolgálják.

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumával és az Oktatási Minisztériummal kialakult kapcsolatunkat kifejezetten jónak és korrekt munkakapcsolatnak tekintjük,

amely ugyanakkor - véleményünk szerint – elsősorban vezetői szinten a szükségesnél és a lehetségesnél szegényesebb.

A két minisztérium 2006-ban az új kormány megalakulásával ismét egyesült.

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium szakértői, államtitkári és miniszteri szinten egyaránt korábbi partnereinket jelentik, ennek ellenére a vártnál lazább a kapcsolatunk, és az érdekegyeztetés fórumai – különösen a kulturális területen - sem a korábban megszokott színvonalon működnek.

Bízunk abban, hogy a nyugodtabb körülmények ezeket a problémákat hamarosan megoldják.

2.4. Kapcsolatunk szakmai szervezetekkel

12. Határozat (2001) a szakmai szervezetekkel megvalósítandó együttműködésről:

A kongresszus különös jelentőséget tulajdonít annak, hogy a művészeti szakszervezetek, illetve a szövetség és a különböző szakmai szervezetek között általában rendszeres és kiegyensúlyozott kapcsolat alakult ki.

A kongresszus kezdeményezi azt, hogy a közös gondolkodás és cselekvés jegyében kezdődjenek szakmai tanácskozások a kongresszus nyilatkozataiban és határozataiban, továbbá bármely közös érdekeltségbe tartozó kérdésben a szövetség és a szakmai szervezetek között.

Ezek a tanácskozások alkalmasak lehetnek arra, hogy a művészeti élet egészét vagy egy-egy részét érintő fontos, sőt alapvető kérdésekben közös álláspontok szülessenek, amelyeket a jövőben közösen is képviselhetünk.

Beszámoló:

Szövetségünk a határozatnak megfelelően széleskörű kapcsolatot épített ki a különböző szakmai szervezetekkel.

Együttműködésünket segítette a művész törvény előkészítésével összefüggő munka, de gyakran közös problémáink is közelebb vittek egymáshoz.

Több szakmai szervezettel formalizáltuk kapcsolatunkat, együttműködési megállapodásban rögzítettük közös szándékainkat.

2.5. Nemzetközi kapcsolatok

A nemzetközi szervezetekben az érintett szakszervezetek képviseltetik magukat, így a filmes és az írók szakszervezete a sajtó és a média, illetve az audiovizuális területen tevékenykedő szakszervezeteket tömörítő UNI – MEI- ben, a zenész szakszervezet a FIM – ben (Zenészek Nemzetközi Szövetsége) és a színész szakszervezet a FIA - ban (Színészek Nemzetközi Szövetsége). Valamennyi szakszervezetünket a nemzetközi szervezet végrehajtó bizottságába is beválasztották.

A nemzetközi tevékenység az Előadóművészi Jogvédő Iroda szélesedő tevékenységében meghatározó jelentőségű.

Budapest, 2006. november 23.

A Művészeti Szakszervezetek Szövetsége
Tanácsa